

УДК 7.012:687

Юхимчук Анастасія Олександрівна
здобувач PhD, асистент кафедри мистецтва та дизайну костюма
Пашкевич Калина Лівіанівна
доктор технічних наук, професор, декан факультету дизайну
Герасименко Олена Дмитрівна
доктор філософії, доцент кафедри мистецтва та дизайну костюма
Кравченко Альона Сергіївна
магістр, кафедра мистецтва та дизайну костюма
Чень Чень
здобувач PhD,
Київський національний університет технологій та дизайну

СВІДОМЕ СПОЖИВАННЯ В МОДНІЙ ІНДУСТРІЇ: РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ МІНІМАЛІЗМУ У ЗМЕНШЕННІ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

В сучасному світі фешн-індустрія має значний вплив і відіграє важливу роль у житті великої кількості людей. В наслідок цього все більше зростає споживання в галузі моди, що призводить до катастрофічних екологічних проблем, таких як велика кількість відходів, викиди CO₂, забруднення води та її нестачі [1]. За результатами дослідження, світове споживання текстилю становить понад 30 мільйонів тон на рік. В наслідок цього, використання одягу й текстилю знаходиться на четвертому місці в Європі з інтенсивності викидів парникових газів та забруднення довкілля після їжі, транспорту та житла [2, 3]. Швидка мода, часта зміна трендів — все це призвело до надмірного споживання, матеріалізму та жахливих наслідків.

В наслідок глобалізації ринків почало розширюватись виробництво модного текстилю [4]. Чим більше ця галузь розвивається, тим більше зростає потреба у природних ресурсах Землі і, відповідно, збільшується кількість викидів забруднюючих речовин.

Виробництво одягу з початку XXI ст. виросло у понад 10 разів, що відповідно збільшило використання природних ресурсів. Середньостатистичний споживач купує на 60% більше речей, ніж 18 років тому, а 80% нового одягу опиняється на смітнику вже у рік купівлі [5]. Швидкість споживання дуже прискорилась і відтак наразі люди з усього світу купують вдвічі більше одягу, але користуються ним менш тривалий час. Причиною цьому є слідування швидкоплинним трендам, а також зниження якості та довговічності виробів [6]. Епоха "швидкої моди" - коли на виробництво речей

витрачається мінімум часу призвела до скорочення терміну користування цими речами і перезаповнення ринку споживчих товарів. Швидкоплинність трендів, популяризація марнославства та гедонізму, проста залежність від швидкого дофаміну покупок - все це спонукає людей купувати більше і більше [7].

Мінімалізм являється не лише стильовою течією в модній індустрії, а й філософією, образом мислення, що впливає на всі сфери життя людини, й також, що найважливіше, і на світ довкола.

Філософія мінімалізму віддає перевагу свідомому споживанню, а саме:

- довговічності одягу, тобто враховування наскільки довго та повноцінно споживач буде ним користуватися: висока якість, не втрачання естетичної цінності та виразності при довгому носінні, можливість подовження циклу довговічності за рахунок технік апсайклінгу або ресайклінгу;

- застосуванню екологічних матеріалів, які не мають шкідливий вплив на навколишнє середовище, безпечно виробляються, мають нетоксичний склад і приносять користь споживачу;

- багатofункціональності та трансформативності одягу, а саме покращення функціональної якості елементами трансформації, передбачення оновлення/зміну форми, визначення багаторазового та варіативного використання;

- застосуванню матеріалів, оздоблення та конструкцій, що вимагають легкого очищення та ремонту;

- високій ефективності життєвого циклу одягу, а саме можливості ефективної утилізації техніками повторного використання або вторинної переробки [8]. Таким чином немає необхідності часто купувати нові речі, а отже зменшується виробництво та відходи.

Мінімалізм уособлює простоту та наявність лише необхідного й передбачає відмову від потурання матеріалізму. Слідування філософії мінімалізму означає те, що людина спирається в першу чергу на свої істинні потреби, не піддаючись на маркетингові хитрощі, діючи імпульсивно. Послідовники мінімалізму мають свій власний сформований стиль, через що купують речі не відповідно швидкоплинним модним тенденціям, а зважаючи на власні потреби та вподобанням й спираючись лише на них. Такий світогляд допомагає зосередити свою увагу на найважливішому й не розфокусуватись через захаращений простір довкола.

Важливо розуміти, що надмірне споживання негативно впливає не лише на навколишнє середовище, а й на саму людину. Суть мінімалізму, який ґрунтується на позбавленні від зайвих речей, покращує не лише навколишнє середовище, а і стан людини. Наявність

в просторі лише необхідного звільняє голову від мотлоху та очищує свідомість, відповідно роблячи людей більш уважними, зосередженими, спокійними тощо.

Дослідження вказують на зв'язок між матеріалізмом та загостренням неприємних емоцій. Це може бути пов'язано з тим, що зосередження на матеріальному відволікає увагу людини від інших аспектів життя та маленьких радостей, через що у підсумку вона почувається більш нещасною. Було помічено, що люди досягають більшого відчуття задоволення, коли дотримуються філософії мінімалізму в своєму житті, а відповідно більш екологічної та сталої поведінки у споживанні. Таким чином люди відчувають більше задоволення також й від того, що причетні до позитивного внеску в навколишнє середовище [9].

Дослідження підкреслює значущість принципів свідомого споживання та мінімалізму в контексті модної індустрії як засобу мінімізації її негативного екологічного впливу на довкілля. Результати аналізу вказують наскільки значну роль відіграє дана філософія у підвищенні рівня самосвідомості людей та який може мати вплив на їх життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Palm C. Sustainable fashion: to define, or not to define, that is not the question 2023, Vol. 19, No. 1, 2261342.
2. Blasi S., Brigato L., Sedita S.R. Eco-friendliness and fashion perceptual attributes of fashion brands: An analysis of consumers' perceptions based on twitter data mining. *Journal of Cleaner Production*. 2020
3. Vladimirova K. Sustainability: Science, Practice And Policy. 2021, Vol. 17, № 1, 102–116.
4. Palm C., Cornell S.E., Näyhä T. Making Resilient Decisions for Sustainable Circularity of Fashion. 2021. 1:651–670.
5. Тканко З., Тканко О. Екологічний дизайн в індустрії моди початку XXI ст. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2019. Вип. № 39. С. 161-169.
6. West J., Saunders C., Willet J. A bottom up approach to slowing fashion: Tailored solutions for consumers. *Journal of Cleaner Production*. 2021.
7. Беленька О. Свідоме споживання: один з найважливіших трендів в цифрах та практичних порадах. Електронний ресурс (Дата звернення 11.04.2024 р.) <https://yourforest.ua/uk/%D1%81onscious-consumption>
8. Чи впливають дизайнери на глобальні екологічні виклики. Електронний ресурс (Дата звернення 11.04.2024 р.) <https://telegraf.design/chy-vplyvayut-dyzajnery-na-globalni-ekologichni-vyklyky/>
9. Jain V.K., Gupta A., Verma H. Goodbye materialism: exploring antecedents of minimalism and its impact on millennials well-being. 2023.